

ROLE VÝCHOVNÉHO PORADCE NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

FHS UK 2018

Pozice výchovného poradce je v rámci školského poradenského systému velmi významná, jak ale naznačuje i tato práce, její podoba není jednoznačně určená, a to včetně vymezení profesních kompetencí. Vykonávání této role je dále mnohdy komplikováno zázemím, které náročnosti této práce neodpovídá. Domnívám se, že pohled na tuto situaci očima samotných poradců je důležitým počinem, proto volbu tématu oceňuji.

Samotné provedení práce již oceňuji o něco méně. Práce byla psána v časové tísní a byla konzultována jen minimálně. Formální stránka trpí nedostatky díky častým stylistickým chybám a chybám v interpunkci, v některých větách dokonce chybí slova – čtení této práce a zachycení smyslu sdělení stojí tedy značné úsilí. Citační práce v textu je však až na dílčí nedostatky poměrně v pořádku, což se bohužel nedá říci o formátu referencí.

Teoretická část je svým rozsahem nevelká, dotýká se historie výchovného poradenství, jeho proměn během minulého století, jednotlivých aspektů této pozice (včetně nároků na její vykonávání) a interakce s dalšími složkami vzdělávacího systému. Autorka čerpá z tuzemských zdrojů, což je ale vzhledem k zaměření práce očekávatelné. Text zprostředkovává základní vhlad do dané problematiky a prezentuje závěry několika málo studií, které byly na téma výchovného poradenství v českém prostředí provedeny. Tyto výsledky se v podstatě shodují, u obhajoby by autorka mohla uvést, zda očekávala podobné výstupy či naopak. Jsou zde identifikovány potenciální problémy, které mohou z diskrepance mezi legislativními předpisy a realitou nastat. Nalezneme zde i několik problematických momentů – autorka např. uvádí, že se vznik výchovného poradenství datuje na počátek 20. století, přičemž v následující větě je napsáno, že *již v této době* bylo navázáno na ideologii socialistického státu. Dále by bylo vhodné doplnit pasáž o dopadech sloučení IPPP s MŠMT a dalšími instituty (jakými??) informací, v čem měl být tento krok konkrétně negativní. Dle vyhlášky MŠMT č. 197/2016 Sb je role výchovného poradce specifikovaná, ale autorka na s. 14 tvrdí, že práce výchovného poradce je nejasně vymezená a neukotvená – mohla by tento rozpor při obhajobě objasnit?

Jako cíl své práce si autorka zvolila prozkoumání toho, jak poradci vnímají svou profesní poradenskou roli v rámci školy a dále, v jakém stavu se momentálně nachází výchovné poradenství – domnívám se, že toto je poměrně vágní formulace a nejsem si jistá, zda je možné na základě autorčina výzkumu tuto otázku kompetentně zodpovědět. V úvodu práce je uvedeno: „Ve svém výzkumu se tedy snažím jít dál, než pouze popsat situaci jednotlivých poradců, ale zároveň odhalit problémy, které nastávají, ať už to oni sami vnímají či ne“ (s.2) – prosím o vysvětlení, co tím bylo konkrétně myšleno. Jsou formulovány celkem tři výzkumné otázky a pro jejich zodpovězení je zvolen kvalitativní postup za použití polostrukturovaných rozhovorů pro sběr dat. V rámci obhajoby prosím o vysvětlení tohoto (co tím bylo konkrétně myšleno): „Nepokládala jsem takové otázky, které se přímo týkaly toho, jak výchovní poradci vnímají svou roli, jelikož se snažím o pochopení situace, ve které se pohybují na základě toho, jaká je realita a jakým způsobem se oni v této realitě pohybují. Roli poradců sem pak konstruovala na základě těchto zjištění jak z hlediska jednotlivců, tak v širším kontextu poradenských služeb a na základě nabytých znalostí o tom, jak by měly fungovat poradenské služby ve školách“ (s17,18). Data autorka kategorizuje do dvou základních oblastí - role poradce z hlediska náplně práce a jak jsou jednotlivé aspekty (čeho??) ovlivňovány okolím. Nejsem si jistá, zda byla data analyzována

deklarovaným způsobem (s. 20), protože na s. 22 autorka uvádí, že aspekty práce jsou seřazeny tak, jak postupoval trend. V této podobě totiž podle mého názoru není příliš patrná odpověď na otázku, jak poradci vlastně vnímají svou roli (zda ji vnímají „ukotveně“ nebo roztržštěně – není totiž explicitně vyjádřeno, zda to takto vnímají sami poradci, nebo se jedná o názor autorky). Poradci se spíše vyjadřují k jednotlivých oblastem poradenství.

Na obecné úrovni se studentce poměrně daří prezentovat a shrnovat zjištěná data, práce nejde příliš do hloubky, což je škoda, protože potenciál k interpretaci tam je a pokud jej autorka využívá, tak zdařile. Bylo by vhodné u obhajoby zmínit, v čem tato práce může obohatit základnu poznatků a jak lze jejich závěrů využít v praxi.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení 2 – 3, v závislosti na průběhu obhajoby a rozhodnutí komise.

V Praze dne 27.1.2018

Mgr. Eva Richterová